

32013R0391

9.5.2013.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 128/31

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 391/2013**od 3. svibnja 2013.****o utvrđivanju zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu ⁽¹⁾ kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1070/2009 (Uredba o pružanju usluga) ⁽²⁾, a posebno njezin članak 15. stavak 4.,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 550/2004 zahtijeva se da Komisija uspostavi zajednički sustav obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi, omogućujući njegovu ujednačenu primjenu u jedinstvenom europskom nebu.
- (2) Razvoj zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi koje se pružaju tijekom svih faza leta od najveće je važnosti za provedbu inicijative jedinstvenog europskog neba. Takav bi sustav trebao doprinijeti postizanju veće transparentnosti u pogledu određivanja, obračuna i naplate naknada koje se primjenjuju na korisnike zračnog prostora. Ovaj bi sustav također trebao doprinijeti sigurnom, troškovno učinkovitom i djelotvornom pružanju usluga u zračnoj plovidbi korisnicima koji financiraju sustav i potiču pružanje integriranih usluga.
- (3) Zajednički sustav obračuna naknada trebao bi biti sastavni element postizanja ciljeva plana performansi kako je utvrđeno u članku 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba ⁽³⁾ kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1070/2009 (Okvirna uredba) i Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 390/2013 od 3. svibnja 2013. o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije ⁽⁴⁾.
- (4) U skladu s općim ciljem poboljšanja performansi usluga u zračnoj plovidbi, sustav obračuna naknada trebao bi promicati troškovnu i operativnu učinkovitost, te bi trebao omogućiti uspostavu sustava poticaja za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi, kako bi se podržala poboljšanja u pružanju usluga u zračnoj plovidbi, uključujući primjenu podjele rizika povezanog s prometom.

- (5) Zajednički sustav obračuna naknada mora biti u skladu s Eurocontrolovim sustavom rutnih naknada i s člankom 15. Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu ICAO iz 1944. godine (dalje u tekstu „Čikaška konvencija”).
- (6) Zajednički sustav obračuna naknada trebao bi omogućiti optimalnu upotrebu zračnog prostora uzimajući u obzir tokove zračnog prometa, posebno unutar funkcionalnih blokova zračnog prostora, kako su uspostavljeni u skladu s člankom 9.a Uredbe (EZ) br. 550/2004.
- (7) Ključno načelo zajedničkog sustava obračuna naknada je raspoloživost i transparentnost informacija o troškovnoj osnovi, koje se pravovremeno stavljaju na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora i nadležnim tijelima.
- (8) Kada se utvrdi da se terminalne usluge u zračnoj plovidbi i/ili usluge CNS, MET i AIS pružaju u tržišnim uvjetima, države članice bi morale imati mogućnost donošenja odluke da za ove usluge ne izračunavaju prihvaćene troškove i terminalne naknade te ne određuju terminalne jedinične cijene i/ili financijske poticaje.
- (9) Radi promjenljive prirode rada zračnih luka, možda će se tijekom referentnog razdoblja morati mijenjati naplatne zone terminalnih naknada.
- (10) Uvođenje novih tehnologija i postupaka te s njima povezanih modela poslovanja za poticanje pružanja integriranih usluga, trebalo bi dovesti do značajnog smanjenja troškova, u korist korisnika. Kako bi se omogućila ova buduća smanjenja troškova, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi suočeni su s troškovima restrukturiranja za poboljšanje svog poslovanja, koje mogu povratiti ako se dokaže neto korist za korisnike.
- (11) Mehanizmi poticaja za poticanje bolje performanse trebali bi uvažavati poželjnost nagrađivanja ili kažnjavanja stvarne performanse u odnosu na razine performansi koje su bile predviđene kada je donesen plan performansi.
- (12) Kako bi se ubrzala provedba tehnologija SESAR-a, ulaganja u nove sustave ATM-a i velike obnove postojećih sustava ATM-a koji imaju utjecaj na razinu performanse Europske mreže ATM-a, morala bi se moći povratiti kroz korisničke naknade ako su one u skladu s provedbom europskoga glavnog plana ATM-a, posebno kroz zajedničke projekte, kako je navedeno u članku 15.a stavku 3. Uredbe (EZ) br. 550/2004. Osim toga, države članice bi morale imati mogućnost odlučivanja o prilagođavanju naknada za usluge u zračnoj plovidbi, kako bi se osigurali poticaji za opremanje zrakoplova sustavima uključenim u zajedničke projekte.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.⁽²⁾ SL L 300, 14.11.2009., str. 34.⁽³⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1.⁽⁴⁾ SL L 128, 9.5.2013., str. 1.

- (13) Za povećavanje učinkovitosti usluga u zračnoj plovidbi i za promicanje njihove optimizirane upotrebe, države članice bi trebale imati mogućnost daljnjeg prilagođavanja naknada, uzimajući u obzir razinu opterećenosti mreže u određenom području ili na određenoj ruti u određeno vrijeme.
- (14) Visina naknada koje se zaračunavaju, posebno za lake zrakoplove, ne bi smjela obeshrabriti korištenje opreme i usluga koji su potrebni za sigurnost, niti uvođenje novih tehnika i postupaka.
- (15) Države članice trebale bi imati mogućnost zajedničkog određivanja svoje jedinične cijene, posebno kada se naplatne zone protežu preko zračnog prostora više od jedne države članice ili kada države članice sudjeluju u zajedničkom sustavu rutnih naknada.
- (16) Kako bi se poboljšala učinkovitost zajedničkog sustava obračuna naknada i smanjilo upravno i računovodstveno radno opterećenje unutar zajedničkog sustava rutnih naknada, države članice trebale bi imati mogućnost skupnog ubiranja rutnih naknada, kroz jedinstvenu naknadu po letu.
- (17) Pravna sredstva treba ojačati, kako bi se osiguralo da korisnici usluga u zračnoj plovidbi brzo i u potpunosti plate naknade za te usluge.
- (18) Naknade koje se naplaćuju korisnicima zračnog prostora moraju se odrediti i primjenjivati na pravedan i transparentan način, nakon savjetovanja s predstavnicima korisnika. Takve je naknade potrebno redovito preispitivati.
- (19) Uredbu Komisije (EZ) br. 1794/2006 od 6. prosinca 2006. o uspostavi zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi⁽¹⁾ kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1191/2010 od 16. prosinca 2010.⁽²⁾ treba staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2015.
- (20) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za jedinstveno nebo,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju mjere za razvoj zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi.
2. Ova se Uredba primjenjuje na usluge u zračnoj plovidbi koje pružaju pružatelji usluga u zračnom prometu imenovani u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 550/2004 i pružatelji meteoroloških usluga, ako su imenovani u skladu s člankom

9. stavkom 1. te Uredbe, za opći zračni promet unutar regija ICAO EUR i AFI u kojima su države članice odgovorne za pružanje usluga u zračnoj plovidbi. Također se primjenjuje na upravitelja mreže uspostavljenog u skladu s člankom 3. Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011⁽³⁾.

3. Države članice mogu ovu Uredbu primjenjivati na usluge u zračnoj plovidbi koje se pružaju u zračnom prostoru u njihovoj nadležnosti unutar drugih regija ICAO-a, pod uvjetom da o tome na odgovarajući način obavijeste Komisiju i druge države članice.

4. Države članice mogu ovu Uredbu primjenjivati na pružatelje usluga u zračnoj plovidbi koji su dobili dozvolu za pružanje usluga u zračnoj plovidbi bez izdavanja svjedodžbe, u skladu s člankom 7. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

5. U skladu s člankom 1. stavkom 4. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, države članice mogu odlučiti da ovu Uredbu ne primjenjuju na usluge u zračnoj plovidbi koje se pružaju u zračnim lukama s manje od 70 000 kretanja u zračnom prometu prema IFR-u godišnje.

Države članice o toj odluci obavješćuju Komisiju.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004.

Osim toga primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „korisnik usluga u zračnoj plovidbi” znači operator zrakoplova u vrijeme kad se let obavlja ili, ako identitet operatora nije poznat, vlasnik zrakoplova, ako ne dokaže da je u to vrijeme neka druga osoba bila operator;
2. „predstavnik korisnika zračnog prostora” znači bilo koja pravna osoba ili subjekt koji zastupa interese jedne ili više kategorija korisnika usluga u zračnoj plovidbi;
3. „IFR” znači pravila instrumentalnog letenja kako je određeno u Prilogu 2. Čikaškoj konvenciji (Deseto izdanje – srpanj 2005.);
4. „VFR” znači pravila vizualnog letenja kako je određeno u Prilogu 2. Čikaškoj konvenciji (Deseto izdanje – srpanj 2005.);
5. „zona naplate rutnih naknada” znači volumen zračnog prostora za koji je utvrđena jedinstvena baza troškova i jedinstvena jedinična cijena;
6. „zona naplate terminalnih naknada” znači zračna luka ili skupina zračnih luka za koje je utvrđena jedinstvena baza troškova i jedinstvena jedinična cijena;
7. „prihvaćeni troškovi” znači troškovi koje je država članica unaprijed odredila, kako je navedeno u članku 15. stavku 2. točki (a) Uredbe (EZ) br. 550/2004;

⁽¹⁾ SL L 341, 7.12.2006., str. 3.

⁽²⁾ SL L 333, 17.12.2010., str. 6.

⁽³⁾ SL L 185, 15.7.2011., str. 1.

8. „referentno razdoblje” znači referentno razdoblje za plan performansi iz članka 11. stavka 3. točke (d) Uredbe (EZ) 549/2004 i članka 8. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013;
9. „kretanja u zračnom prijevozu prema IFR-u” znači ukupan broj uzlijetanja i slijetanja izvedenih prema pravilima instrumentalnog letenja, izračunan kao godišnji prosjek tijekom razdoblja od tri godine koje je prethodilo podnošenju plana performansi;
10. „drugi prihodi” znači prihodi dobiveni od javnih tijela, uključujući financijsku potporu iz programa pomoći Unije kao što su transeuropska prometna mreža (TEN-T), instrument za povezivanje Europe (CEF) i Kohezijski fond, prihodi dobiveni od komercijalnih aktivnosti i/ili, u slučaju terminalnih jediničnih cijena, prihodi dobiveni na temelju ugovora ili sporazuma između pružatelja usluga u zračnoj plovitbi i operatora zračnih luka;
11. „plan performansi” znači plan performansi koji je izrađen i donesen u skladu s odredbama iz članka 11. do 16. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013;
12. „stvarni troškovi” znači stvarni troškovi nastali u određenoj godini za pružanje usluga u zračnoj plovitbi, koji podliježu konačnoj reviziji;
13. „usluge CNS, MET i AIS” znači usluge komunikacije, navigacije i nadzora, meteorološke usluge za zračnu plovitbu i usluge zrakoplovnog informiranja;
14. „troškovi restrukturiranja” znači značajni jednokratni troškovi nastali za pružatelje usluga u zračnoj plovitbi u procesu restrukturiranja uvođenjem novih tehnologija i postupaka i s njima povezanih modela poslovanja za poticanje pružanja integriranih usluga, pri čemu država članica želi povratiti troškove tijekom jednog ili više referentnih razdoblja. Ti troškovi mogu uključivati troškove nastale u vezi s isplatom naknada zaposlenicima, zatvaranjem centara za kontrolu zračnog prometa, preseljenjem djelatnosti na nove lokacije, te u vezi s otpisom sredstava i/ili stjecanjem strateških udjela u drugim pružateljima usluga u zračnoj plovitbi.
- (b) da ne određuju financijske poticaje za ove usluge na ključnim područjima performansi u vezi s kapacitetom i okolišem, u skladu s člankom 15. ove Uredbe;
- i, u vezi s terminalnim uslugama u zračnoj plovitbi;
- (c) da ne izračunavaju terminalne naknade u skladu s člankom 12. ove Uredbe;
- (d) da ne određuju jedinične terminalne cijene u skladu s člankom 17. ove Uredbe.
2. Za potrebe odlučivanja o tome da neke ili sve njihove terminalne usluge u zračnoj plovitbi ili usluge CNS, MET i AIS podliježu tržišnim uvjetima, države članice provode detaljno ocjenjivanje u odnosu na sve uvjete utvrđene u Prilogu I. ovoj Uredbi. Ovo ocjenjivanje uključuje savjetovanje s predstavnicima korisnika zračnog prostora.
3. Države članice iz stavka 1. dostavljaju Komisiji, najkasnije 19 mjeseci prije početka referentnog razdoblja ili datuma primjene odluka donesenih u skladu sa stavkom 1., detaljno izvješće o sadržaju i rezultatima ocjene iz stavka 2. To se izvješće potkrepljuje dokazima, uključujući natječajnu dokumentaciju, ako je primjereno, obrazloženje za izbor pružatelja usluga, opis rješenja nametnutih odabranom pružatelju usluga, kako bi se terminalne usluge u zračnoj plovitbi ili usluge CNS, MET i AIS pružale na troškovno učinkovit način, te ishod savjetovanja s predstavnicima korisnika zračnog prostora. Izvješće sadrži potpuno obrazloženje zaključaka države članice.
4. Ako se Komisija složi da su tržišni uvjeti uspostavljeni u skladu sa zahtjevima iz Priloga I., ona o tome obavješćuje dotičnu državu članicu u roku od četiri mjeseca od primitka izvješća. Ovo razdoblje od četiri mjeseca produljuje se na šest mjeseci od primitka izvješća, ako Komisija smatra da su potrebni dodatni dokazi za utvrđivanje jesu li uspostavljeni tržišni uvjeti.

Članak 3.

Terminalne usluge u zračnoj plovitbi te usluge CNS, MET i AIS koje podliježu tržišnim uvjetima

1. Ne dovodeći u pitanje primjenu načela iz članka 14. i 15. Uredbe (EZ) br. 549/2004 i podložno ocjeni iz stavka 2., države članice mogu prije početka referentnog razdoblja, ili u opravdanim slučajevima tijekom referentnog razdoblja, odlučiti da neke ili sve njihove terminalne usluge u zračnoj plovitbi ili usluge CNS, MET i AIS podliježu tržišnim uvjetima. U takvom se slučaju primjenjuju odredbe ove Uredbe, ali dotične države članice mogu u vezi s tim uslugama odlučiti:

- (a) da ne izračunavaju prihvaćene troškove u skladu s člankom 7. ove Uredbe;

Ako Komisija zaključi da tržišni uvjeti nisu uspostavljeni, ona u roku od šest mjeseci od primitka izvješća i u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004 odlučuje da dotična država članica (države članice) mora(ju) u potpunosti primjenjivati odredbe iz ove Uredbe. Ovakva se odluka donosi nakon savjetovanja s dotičnom državom članicom (državama članicama).

5. Izvješće države članice i odluka Komisije iz stavka 4. vrijede tijekom trajanja predmetnog referentnog razdoblja i javno su dostupni, a upućivanje na njih objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.**Načela zajedničkog sustava obračuna naknada**

1. Zajednički sustav obračuna naknada podliježe načelima iz članka 15. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

2. Prihvaćeni troškovi rutnih usluga u zračnoj plovidbi financiraju se iz rutnih naknada koje se naplaćuju korisnicima usluga u zračnoj plovidbi u skladu s odredbama iz poglavlja III. i/ili iz drugih prihoda.

3. Prihvaćeni troškovi terminalnih usluga u zračnoj plovidbi financiraju se iz terminalnih naknada koje se naplaćuju korisnicima usluga u zračnoj plovidbi u skladu s odredbama iz poglavlja III. i/ili iz drugih prihoda.

4. Stavcima 2. i 3. ne dovodi se u pitanje financiranje izuzeća određenih korisnika usluga u zračnoj plovidbi, iz drugih izvora financiranja u skladu s člankom 10.

5. Zajednički sustav obračuna naknada osigurava transparentnost i savjetovanje s predstavnicima korisnika zračnog prostora o troškovnim osnovama i o raspodjeli troškova između raznih usluga.

6. Prihodi ostvareni iz rutnih ili terminalnih naknada određenih u skladu s člancima 11. i 12. ove Uredbe, ne upotrebljavaju se za financiranje komercijalnih djelatnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Članak 5.**Određivanje naplatnih zona**

1. Države članice određuju naplatne zone u zračnom prostoru pod njihovom nadležnošću, u kojima se korisnicima zračnog prostora pružaju usluge u zračnoj plovidbi.

2. Naplatne zone određuju se u skladu s operacijama i uslugama kontrole zračnog prometa, nakon savjetovanja s predstavnicima korisnika zračnog prostora.

3. Naplatna zona rutnih naknada proteže se od tla do uključivo gornjeg zračnog prostora. Za složena terminalna područja države članice mogu odrediti posebnu zonu unutar naplatne zone.

4. Kad se naplatne zone protežu preko zračnog prostora više od jedne države članice, dotične države članice osiguravaju dosljednost i ujednačenost primjene ove Uredbe u dotičnom zračnom prostoru.

5. Zona obračuna terminalnih naknada može se tijekom referentnog razdoblja promijeniti. U tom slučaju, države članice:

(a) dostavljaju Komisiji relevantne podatke o troškovima i prometu, kako bi joj omogućile da ponovno uspostavi dosljedne serije podataka o troškovima i prometu koji odražavaju stanje prije i nakon promjene i da obavlja svoje zadaće praćenja performanse u skladu s člankom 18. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013;

(b) savjetuju se s predstavnicima korisnika zračnog prostora i izvješćuju Komisiju o njihovim primjedbama;

(c) dostavljaju Komisiji ocjenu utjecaja promjena na ciljeve u vezi s troškovnom učinkovitošću terminalnih usluga u zračnoj plovidbi i na praćenje performanse te navode kako će se performansa pratiti tijekom ostatka referentnog razdoblja.

POGLAVLJE II.**TROŠKOVI PRUŽANJA USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI****Članak 6.****Prihvatljive usluge, oprema i aktivnosti**

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi iz članka 1. stavaka 2. i 4. utvrđuju troškove nastale pri pružanju usluga u zračnoj plovidbi u vezi s opremom i uslugama predviđenim i provedenim u skladu s regionalnim planom zračne plovidbe ICAO-a za europsku regiju, u naplatnim zonama koje su u njihovoj nadležnosti.

Ti troškovi uključuju upravne režijske troškove, troškove osposobljavanja, studija, ispitivanja i pokusa te razvoja i istraživanja, koji su dodijeljeni za te usluge.

2. U skladu s člankom 15. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EZ) 550/2004, države članice mogu kao prihvaćene troškove odrediti sljedeće troškove kad oni nastanu kao rezultat pružanja usluga u zračnoj plovidbi:

(a) troškove nacionalnih nadležnih tijela;

(b) troškove kvalificiranih subjekata iz članka 3. Uredbe (EZ) br. 550/2004;

(c) troškove koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma.

3. U skladu s člankom 15.a stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 550/2004, dio prihoda od naknada može se upotrijebiti za financiranje zajedničkih projekata za funkcije povezane s mrežnom koje su od posebne važnosti za poboljšanje cjelokupne performanse upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi. U takvim slučajevima, države članice osiguravaju opsežne i transparentne računovodstvene postupke, kako bi se osiguralo da se korisnicima zračnog prostora naknade ne naplate dva puta. Prihvaćeni troškovi, koji proizlaze iz zajedničkog projekta, moraju biti jasno određeni u skladu s Prilozima II. i VII.

4. Ulaganja u nove sustave ATM-a i velike obnove postojećih sustava ATM-a, prihvatljiva su ako su u skladu s provedbom europskoga glavnog plana ATM-a, i to posebno putem zajedničkih projekata iz članka 15.a stavka 3. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

Članak 7.

Izračun troškova

1. Prihvaćeni troškovi i stvarni troškovi uključuju troškove koji su povezani s prihvatljivim uslugama, opremom i aktivnostima iz članka 6. ove Uredbe i koji su određeni u skladu s računovodstvenim zahtjevima utvrđenim u članku 12. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

Jednokratni učinci koji su rezultat uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda mogu se rasporediti na razdoblje od najviše 15 godina.

Ne dovodeći u pitanje članke 17. i 19. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, prihvaćeni troškovi određuju se prije početka svakog referentnog razdoblja kao dio plana performansi za svaku kalendarsku godinu tijekom referentnog razdoblja, i to i u realnim i u nominalnim vrijednostima. Za svaku godinu referentnog razdoblja, razlika između prihvaćenih troškova izraženih u nominalnim vrijednostima prije referentnog razdoblja i prihvaćenih troškova koji su prilagođeni na temelju razlike između stvarne inflacije koju je zabilježila Komisija u Eurostatovom harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena kako je objavljen u travnju godine n i pretpostavljene inflacije kako je navedena u planu performansi za godinu koja prethodi referentnom razdoblju i za svaku godinu referentnog razdoblja, prenosi se u godinu $n + 2$ za izračun jedinične cijene.

Prihvaćeni troškovi i stvarni troškovi izračunavaju se u nacionalnoj valuti. Kad se za funkcionalni blok zračnog prostora uspostavi zajednička naplatna zona s jedinstvenom jediničnom cijenom, dotične države članice osiguravaju konverziju nacionalnih troškova u euro ili u nacionalnu valutu jedne od dotičnih država članica, kako bi se osigurao transparentan izračun jedinstvene jedinične cijene pri primjeni članka 17. stavka 1. trećeg podstavka ove Uredbe. Te države članice o tome obavješćuju Komisiju i Eurocontrol.

2. Troškovi iz stavka 1. raščlanjuju se na troškove za zaposlene, ostale troškove poslovanja, troškove amortizacije, trošak kapitala i izvanredne troškove, uključujući plaćanje nepovratnih poreza i carina i sve s tim povezane troškove.

Troškovi osoblja uključuju bruto plaću, isplate za prekovremeni rad, doprinose za socijalno i mirovinsko osiguranje i ostale naknade. Troškovi mirovinskog osiguranja mogu se izračunati upotrebom razboritih pretpostavki u skladu sa smjernicama sustava obračuna ili s nacionalnim pravom, kako je primjereno. Te se pretpostavke detaljno razrađuju u planu performansi.

Ostali troškovi poslovanja uključuju troškove nastale zbog nabave roba i usluga koji se upotrebljavaju za pružanja usluga u zračnoj plovidbi, posebno troškove vanjskih usluga, vanjskog osoblja, materijala, energije, komunalnih usluga, zakupa zgrada,

opreme i postrojenja, održavanja, osiguranja te putne troškove. Kada pružatelj usluga u zračnom prometu kupi druge usluge u zračnoj plovidbi, pružatelj usluga u svoje ostale troškove poslovanja uključuje stvarni trošak za te usluge.

Troškovi amortizacije odnose se na ukupnu dugotrajnu imovinu u upotrebi za potrebe usluga u zračnoj plovidbi. Dugotrajna imovina se amortizira u skladu s njezinim očekivanim radnim vijekom, upotrebom linearne metode primijenjene na troškove imovine koja se amortizira. Za izračun amortizacije može se upotrijebiti obračun s nabavnom vrijednošću ili s trenutačnom vrijednošću. Ova se metodologija ne smije mijenjati tijekom razdoblja trajanja amortizacije i mora biti u skladu s primijenjenim troškom kapitala (nominalni trošak kapitala za obračun upotrebom nabavne vrijednosti i realni trošak kapitala za obračun upotrebom trenutačne vrijednosti). Kad se primjenjuje obračun s trenutačnom vrijednošću, moraju se također prikazati odgovarajući podaci obračuna s nabavnom vrijednošću, kako bi se omogućila usporedba i ocjena.

Trošak kapitala jednak je umnošku:

- (a) zbroja prosječne neto knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine i mogućih prilagodbi u odnosu na ukupna sredstava koje određuje nacionalno nadzorno tijelo i koje koristi pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, a koja su u upotrebi ili u izgradnji, i prosječne neto vrijednosti kratkotrajne imovine potrebne za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, osim kamatonosnih računa; i
- (b) ponderiranog prosjeka kamatne stope na dugovanja i povrata od vlastitog kapitala. Za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi bez vlastitog kapitala, ponderirani se prosjek izračunava na temelju povrata primijenjenog na razliku između ukupnih sredstava iz točke (a) i dugovanja.

Izvanredne se stavke sastoje od jednokratnih troškova u vezi s pružanjem usluga u zračnoj plovidbi, koji su nastali tijekom iste godine.

Bilo kakva prilagodba koja nije obuhvaćena Međunarodnim računovodstvenim standardima navodi se u planu performansi kako bi je Komisija mogla pregledati, kao i u dodatnim informacijama koje se moraju osigurati u skladu s Prilogom II.

3. U svrhu izračuna troška kapitala kako je navedeno u stavku 2., faktori koji se ponderiraju temelje se na udjelu financiranja bilo kroz zaduživanje ili iz vlastitog kapitala. Kamatna stopa na zaduženja mora biti jednaka prosječnoj kamatnoj stopi na zaduženja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Povrat od vlastitog kapitala jednak je onom koji je naveden u planu performansi za razdoblje za koje se podnosi izvješće i temelji se na stvarnom financijskom riziku pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, kako je ocijenjen prije referentnog razdoblja.

Kada sredstva ne pripadaju pružatelju usluga u zračnoj plovidbi nego su uključena u izračun troška kapitala, države članice moraju osigurati da se troškovi tih sredstava ne vraćaju dvaput.

4. Izračun stvarnih troškova može uključivati povrat troškova restrukturiranja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, koji su nastali u referentnim razdobljima koja prethode referentnom razdoblju (razdobljima) povrata, ako se poslovnim argumentima dokaže čista korist za korisnike tijekom vremena.

Nacionalno nadzorno tijelo dostavlja Komisiji poslovne argumente, plan povrata troškova restrukturiranja i rezultate savjetovanja s predstavnicima korisnika zračnog prostora o poslovnim argumentima i planu povrata troškova restrukturiranja.

Ako Komisija utvrdi da je očekivana čista korist za korisnike tijekom vremena dokazana, ona o tome obavješćuje dotičnu državu članicu u roku od pet mjeseci od primitka podneska nacionalnog nadzornog tijela.

Ako Komisija utvrdi da očekivana čista korist za korisnike tijekom vremena nije dokazana, ona u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004, u roku od pet mjeseci od primitka podneska nacionalnog nadzornog tijela, donosi odluku da se troškovi restrukturiranja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi ne vraćaju i o tome obavješćuje dotičnu državu članicu.

Dotična država članica izvješćuje o razvoju troškova restrukturiranja i čistoj koristi za korisnike u svojem godišnjem izvješću u skladu s člankom 18. stavkom 4. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013.

Članak 8.

Raspodjela troškova

1. Troškovi prihvatljivih usluga, opreme i aktivnosti u smislu članka 6. na transparentan se način raspoređuju na naplatne zone u vezi s kojima su stvarno nastali.

Kada troškovi nastanu u različitim naplatnim zonama, razmjerno se raspoređuju na temelju transparentne metodologije u skladu s člankom 9.

2. Troškovi terminalnih usluga odnose se na sljedeće usluge:

- (a) aerodromske usluge kontrole zračnog prometa, aerodromske usluge letnih informacija uključujući pružanje savjeta i usluge uzbunjivanja;
- (b) operativne usluge u zračnom prometu u vezi s dolaskom i odlaskom zrakoplova unutar određene udaljenosti od zračne luke na temelju operativnih zahtjeva;
- (c) odgovarajuću raspodjelu svih drugih komponenata usluga u zračnoj plovidbi koja odražava razmjerni odnos između rutnih i terminalnih usluga.

Za potrebe stavka 2. točaka (b) i (c), prije početka svakog referentnog razdoblja, države članice utvrđuju kriterije koji se upotrebljavaju za raspodjelu troškova između terminalnih i rutnih usluga za svaku zračnu luku i o tome obavješćuju Komisiju.

3. Trošak rutnih usluga odnosi se na troškove iz stavka 1., isključujući troškove iz stavka 2.

4. Ako se u skladu s člankom 10. odobre izuzeća za VFR letove, pružatelj usluga u zračnoj plovidbi utvrđuje troškove usluga u zračnoj plovidbi pruženih VFR letovima i razdvaja ih od troškova usluga pruženih IFR letovima. Ovi se troškovi mogu utvrditi pomoću metode graničnih troškova uzimajući u obzir koristi za IFR letove koje proizlaze iz usluga pruženih VFR letovima.

Članak 9.

Transparentnost troškova i mehanizma obračuna naknada

1. Najkasnije sedam mjeseci prije početka svakog referentnog razdoblja, države članice pozivaju na usklađeni način predstavnike korisnika zračnog prostora na savjetovanje o prihvaćenim troškovima, planiranim investicijama, prognozama za jedinice usluga, politici obračuna naknada i rezultirajućim jediničnim cijenama. Pomažu im pružatelji usluga u zračnoj plovidbi. Države članice, u skladu s člankom 6., utvrđuju na transparentan način svoje nacionalne troškove ili troškove funkcionalnih blokova zračnog prostora te njihove jedinične cijene stavljaju na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora, Komisiji i, prema potrebi, Eurocontrolu.

Svake godine tijekom referentnog razdoblja, države članice pozivaju na usklađeni način predstavnike korisnika zračnog prostora na savjetovanje o bilo kakvom odstupanju od onoga što je predviđeno, posebno u vezi sa:

- (a) stvarnim prometom i troškovima u usporedbi s predviđenim prometom i prihvaćenim troškovima;
- (b) provedbom mehanizma podjele rizika povezanog s prometom iz članka 13.;
- (c) provedbom mehanizma podjele troška iz članka 14.;
- (d) programima poticaja iz članka 15.;
- (e) prilagodbom naknada iz članka 16.

Ova se savjetovanja mogu organizirati na regionalnoj razini. Predstavnici korisnika zračnog prostora imaju pravo zatražiti održavanje dodatnih savjetovanja. Savjetovanje s korisnicima se također organizira sustavno nakon aktiviranja mehanizma uzbunjivanja, kako je predviđeno u člancima 17. i 19. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, u vezi s revizijom utvrđene jedinične cijene (jediničnih cijena).

2. Informacije iz stavka 1. temelje se na tabelarnim izvješćima i detaljnim pravilima iz priloga II., VI. i VII. Kada se u skladu s člankom 3. utvrdi da terminalne usluge u zračnoj plovidbi ili usluge CNS, MET i AIS podliježu tržišnim uvjetima, informacije iz stavka 1. temelje se na tabelarnim izvješćima i detaljnim pravilima iz priloga III. Odgovarajuća se dokumentacija stavlja na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora, Komisiji, Eurocontrolu i nacionalnim nadzornim tijelima tri tjedna prije održavanja savjetovanja. Za godišnje savjetovanje iz drugog podstavka stavka 1., odgovarajuća se dokumentacija stavlja na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora, Komisiji, Eurocontrolu i nacionalnim nadzornim tijelima svake godine, najkasnije 1. lipnja.

3. Kako bi se omogućilo izvješćivanje o postizanju plana performansi, kako je utvrđeno u članku 18. stavku 4. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, države članice do 1. lipnja svake godine stavljaju Komisiji i Eurocontrolu na raspolaganje svoje stvarne troškove nastale tijekom prethodne godine i razliku između stvarnih troškova i prihvaćenih troškova koji su sadržani u planu performansi, upotrebom tabelarnih izvješća i detaljnih pravila iz priloga II., VI. i VII. One države članice koje su odlučile da terminalne usluge u zračnoj plovidbi ili usluge CBS, MET i AIS podliježu tržišnim uvjetima u skladu s člankom 3., dostavljaju ove informacije upotrebom tabelarnih izvješća i detaljnih pravila iz Priloga III.

POGLAVLJE III.

FINANCIRANJE PRUŽANJA USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI PUTEM NAKNADA ZA ZRAČNU PLOVIDBU

Članak 10.

Izuzeća od plaćanja naknada za zračnu plovidbu

1. Države članice izuzimaju od plaćanja rutnih naknada:

- (a) letove zrakoplova čija je najveća dopuštena masa pri uzlijetanju manja od dvije metričke tone;
- (b) mješovite VFR/IFR letove u naplatnim zonama u kojima su izvedeni isključivo prema VFR-u i u kojima se ne naplaćuje naknada za letove prema VFR-u;
- (c) letove koji se obavljaju isključivo za službeni prijevoz vladajućih monarha i članova njihovih užih obitelji, predsjednika država, predsjednika vlada i ministara u vladi; izuzeće se u svim slučajevima mora potkrijepiti odgovarajućim pokazateljem statusa ili napomenom u planu leta;
- (d) letove namijenjene potrazi i spašavanju koje je odobrilo odgovarajuće nadležno tijelo.

2. Države članice mogu od plaćanja rutnih naknada izuzeti:

- (a) vojne letove koje obavljaju vojni zrakoplovi bilo koje države;

- (b) letove za vježbu koji se obavljaju isključivo radi dobivanja dozvole ili, u slučaju letačke posade u pilotskoj kabini, ovlaštenja, kada je to potkrijepljeno odgovarajućom napomenom u planu leta; letovi se moraju obavljati isključivo unutar zračnog prostora dotične države članice i ne smiju služiti za prijevoz putnika i/ili tereta niti za pozicioniranje ili prijevoz zrakoplova;

- (c) letove izvedene isključivo radi provjere ili ispitivanja opreme koja se koristi ili se namjerava koristiti kao zemaljska pomoć zračnoj plovidbi, osim letova za pozicioniranje dotičnih zrakoplova;

- (d) letove koji završavaju u zračnoj luci s koje je zrakoplov poletio i tijekom kojih nije bilo niti jednog međuslijetanja;

- (e) VFR letove;

- (f) humanitarne letove koje je odobrilo odgovarajuće nadležno tijelo;

- (g) letove u vezi s obavljanjem carinske i policijske službe.

3. Države članice mogu letove iz stavaka 1. i 2. osloboditi od plaćanja terminalnih naknada.

4. Troškovi nastali zbog letova koji su izuzeti od plaćanja naknada sastoje se od:

- (a) troškova izuzetih VFR letova, kako je utvrđeno u članku 8. stavku 4.; i

- (b) troškova izuzetih IFR letova koji se izračunavaju kao umnožak troškova nastalih za IFR letove i omjera broja izuzetih jedinica usluga i ukupnog broja jedinica usluga, pri čemu se ukupni broj jedinica usluga sastoji od jedinica usluga u vezi s IFR letovima, kao i od jedinica usluga u vezi s VFR letovima kada oni nisu izuzeti. Troškovi nastali za IFR letove jednaki su ukupnim troškovima umanjenima za troškove VFR letova.

5. Države članice osiguravaju da se pružateljima usluga u zračnoj plovidbi nadoknade troškovi za usluge koje su pružili izuzetim letovima.

Članak 11.

Izračun rutnih naknada

1. Ne dovodeći u pitanje mogućnost financiranja rutnih usluga u zračnoj plovidbi iz drugih prihoda u skladu s člankom 4. stavkom 2., rutna naknada za određeni let u određenoj naplatnoj zoni rutnih naknada jednaka je umnošku jedinične cijene utvrđene za tu naplatnu zonu i jedinica rutnih usluga za taj let.

2. Jedinična cijena i jedinice rutnih usluga izračunavaju se u skladu s Prilogom IV.

Članak 12.

Izračun terminalnih naknada

1. Ne dovodeći u pitanje mogućnost iz članka 4. stavka 3. za financiranje terminalnih usluga u zračnoj plovidbi iz dugih prihoda, terminalna naknada za određeni let u određenoj naplatnoj zoni terminalnih naknada jednaka je umnošku jedinične cijene utvrđene za tu naplatnu zonu terminalnih naknada i jedinica terminalnih usluga za taj let. Za potrebe obračuna naknade, dolazak i odlazak se smatraju jednim letom. Jedinica koja se broji je ili dolazni ili odlazni let.

2. Jedinična cijena i jedinice terminalnih usluga izračunavaju se u skladu s Prilogom V.

Članak 13.

Podjela rizika povezanog s prometom

1. Mehanizam podjele rizika povezanog s prometom primjenjuje se u skladu s člankom 12. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013.

2. Sljedeći troškovi ne podliježu podjeli rizika povezanog s prometom i rezultiraju povećanjem ili smanjenjem prihvaćenih troškova u sljedećoj godini (sljedećim godinama) bez obzira na razvoj prometa:

- (a) prihvaćeni troškovi, određeni u skladu s člankom 6. stavkom 2., s iznimkom sporazuma koji se odnose na pružanje prekograničnih usluga u zračnoj plovidbi;
- (b) prihvaćeni troškovi meteoroloških usluga;
- (c) prilagodbe radi razlika između predviđene i stvarne inflacije, kako je navedeno u članku 7. stavku 1.;
- (d) povrat troškova restrukturiranja, ako je odobren u skladu s člankom 7. stavkom 4.;
- (e) prijenos koji proizlazi iz provedbe mehanizma podjele rizika povezanog s prometom;
- (f) odobreni prijenosi iz prethodnog referentnog razdoblja koji proizlaze iz provedbe mehanizma podjele troškova iz članka 14.;
- (g) nagrade ili kazne koje proizlaze iz programa financijskih poticaja iz članka 15.;
- (h) preplate ili nedostatne uplate povrata koje mogu biti rezultat prilagodbi naknada za zračnu plovidbu, u skladu s člankom 16.;
- (i) preplate ili nedostatne uplate povrata koje proizlaze iz promjena u prometu;

- (j) za drugo referentno razdoblje, preplate ili nedostatne uplate povrata nastale u državama članicama do i uključujući 2011. godinu u odnosu na rutne usluge u zračnom prometu, te 2014. u odnosu na terminalne usluge u zračnom prometu.

Osim toga, države članice mogu iz podjele rizika povezanog s prometom izuzeti prihvaćene troškove pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koji su dobili dopuštenje za pružanje usluga u zračnoj plovidbi bez izdavanja svjedodžbe, u skladu s člankom 7. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

3. Kad tijekom određene godine n stvarni broj jedinica usluga nije za više od 2 % veći ili manji od prognozirano broj utvrđenog u planu performansi za tu godinu, dodatni se prihod ili gubitak prihoda pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u odnosu na prihvaćene troškove ne prenosi.

4. Kad je tijekom određene godine n stvarni broj jedinica usluga za više od 2 % veći od prognozirano broj utvrđenog u planu performansi za tu godinu, najmanje 70 % dodatnog prihoda dotičnog (dotičnih) pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koji je za više od 2 % veći od razlike između stvarnog broja jedinica usluga i prognozirano broj u odnosu na prihvaćene troškove utvrđene u planu performansi, rezultira odgovarajućim smanjenjem prihvaćenih troškova za godinu $n + 2$.

Kad je tijekom određene godine n stvarni broj jedinica usluga za više od 2 % manji od prognozirano broj utvrđenog u planu performansi za tu godinu, najviše 70 % gubitka prihoda dotičnog (dotičnih) pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koji je za više od 2 % veći od razlike između stvarnog broja jedinica usluga i prognozirano broj u odnosu na prihvaćene troškove utvrđene u planu performansi, rezultira odgovarajućim povećanjem prihvaćenih troškova počevši najranije od godine $n + 2$.

5. Kad je tijekom određene godine n stvarni broj jedinica usluga manji od 90 % prognozirano broj utvrđenog u planu performansi za tu godinu, cjelokupni iznos gubitka prihoda dotičnog (dotičnih) pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koji je za više od 10 % veći od razlike između stvarnog broja jedinica usluga i prognozirano broj u odnosu na prihvaćene troškove utvrđene u planu performansi, rezultira odgovarajućim povećanjem prihvaćenih troškova počevši najranije od godine $n + 2$.

Kad tijekom određene godine n stvarni broj jedinica usluga premašuje 110 % prognozirano broj utvrđenog u planu performansi za tu godinu, cjelokupni iznos dodatnog prihoda dotičnog (dotičnih) pružatelja usluga u zračnoj plovidbi koji je za više od 10 % veći od razlike između stvarnog broja jedinica usluga i prognozirano broj u odnosu na prihvaćene troškove utvrđene u planu performansi, rezultira odgovarajućim smanjenjem prihvaćenih troškova u godini $n + 2$.

6. U slučaju terminalnih usluga u zračnoj plovidbi, države članice mogu odlučiti da za zračne luke s manje od 225 000 IFR kretanja u zračnom prometu godišnje ne primjenjuju odredbe gornjih stavaka 3., 4. i 5. Države članice o toj odluci obavješćuju Komisiju u roku od dva mjeseca od objave ove Uredbe.

Članak 14.

Podjela troškova

1. Mehanizmi podjele troškova primjenjuju se u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) kada u cijelom referentnom razdoblju stvarni troškovi padnu ispod prihvaćenih troškova utvrđenih na početku referentnog razdoblja, rezultirajuću razliku zadržava dotični pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, država članica ili kvalificirani subjekt;
- (b) kada u cijelom referentnom razdoblju stvarni troškovi premaše prihvaćene troškove utvrđene na početku referentnog razdoblja, rezultirajuću razliku snosi dotični pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, država članica ili kvalificirani subjekt.

2. Troškovi koji se izuzimaju od primjene stavka 1. točaka (a) i (b):

- (a) Odredbe u vezi s podjelom troškova iz stavka 1. točaka (a) i (b) ne primjenjuju se na razliku između prihvaćenih troškova i stvarnih troškova u vezi sa stavkama troška za čije su rješavanje dotični pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, država članica ili kvalificirani subjekt poduzeli razumne i određive mjere, ali za koje se može smatrati da su izvan doseg njihove kontrole, radi:

- i. nepredvidivih promjena u nacionalnom mirovinskom zakonodavstvu, zakonu o obračunu mirovina ili troškovima za mirovine, koje proizlaze iz nepredvidivih uvjeta na financijskom tržištu;
- ii. značajnih promjena kamatnih stopa na zajmove, kojima se financiraju troškovi nastali pri pružanju usluga u zračnoj plovidbi;
- iii. nepredviđenih novih stavki troška koje nisu obuhvaćene planom performansi, ali se zakonski zahtijevaju;
- iv. nepredviđenih promjena u nacionalnom poreznom zakonodavstvu;
- v. nepredviđenih promjena u troškovima ili prihodima, koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma.

- (b) Ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 1., treći podstavak, svaku stavku troška koja je uključena u skladu sa stavkom 2. točkom (a) utvrđuje nacionalno nadzorno tijelo, a u planu performansi se za svaku stavku troška, u vezi s prethodnim referentnim razdobljem, navodi:

- i. potpuni opis stavke troška;

- ii. trošak pripisan toj stavci u planu performansi;

- iii. obrazloženje zašto se smatra da stavka troška spada u područje primjene stavka 2. točke (a) a ne u područje primjene stavka 1. točaka (a) i (b);

- iv. vanjske događaje ili okolnosti koji leže u osnovi i koji su izvan kontrole dotičnog nacionalnog nadzornog tijela, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi ili kvalificiranog subjekta, radi kojih je došlo do razlike između stvarnih i prihvaćenih troškova povezanih s tom stavkom troška;

- v. mjere poduzete za upravljanje rizikom troška povezanim s tom stavkom.

- (c) Razlika između stvarnih troškova i prihvaćenih troškova u vezi s ovim stavkama utvrđuju se i objašnjavaju u skladu s Prilogom VII. odjeljkom 2.

- (d) Kada su u cijelom referentnom razdoblju, kao rezultat oduzimanja troškova iz stavka 2. točke (a), stvarni troškovi niži od prihvaćenih troškova utvrđenih na početku referentnog razdoblja, rezultirajuća razlika se vraća korisnicima zračnog prostora prenošenjem u sljedeće referentno razdoblje (referentna razdoblja).

- (e) Kada u cijelom referentnom razdoblju, kao rezultat uključivanja troškova iz stavka 2. točke (a) stvarni troškovi premaše prihvaćene troškove utvrđene na početku referentnog razdoblja, rezultirajuća razlika se prenosi na korisnike zračnog prostora prenošenjem u sljedeće referentno razdoblje (referentna razdoblja).

- (f) Dotično nacionalno nadzorno tijelo utvrđuje svake godine je li razlika između stvarnih troškova i prihvaćenih troškova uistinu rezultat relevantnih događaja ili okolnosti navedenih u stavku 2. točki (a) i u skladu s odredbama iz stavka 2. točke (b). Ono nadalje provjerava je li razlika troškova koja se prenosi korisnicima posebno utvrđena i kategorizirana. O rezultatima svoje ocjene svake godine obavješćuje korisnike zračnog prostora i podnosi izvješće Komisiji. Ako Komisija u roku od šest mjeseci od primitka godišnjeg izvješća o ocjeni od dotičnog nacionalnog nadzornog tijela utvrdi da izvješćem o ocjeni nije ustanovljeno da je razlika između stvarnih troškova i prihvaćenih troškova uistinu rezultat relevantnih događaja ili okolnosti određenih u stavku 2. točki (a) i u skladu s odredbama iz stavka 2. točke (b), ona donosi odluku u skladu s postupkom iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004 da se dotičnoj državi članici (državama članicama) ne dopušta primjena odredaba iz stavka 2. u vezi s razlikom između stvarnih troškova i prihvaćenih troškova, djelomično ili u cijelosti, ovisno o nalazima.

- (g) Iznosi koji se prenose navode se u faktorima i opisuju u dodatnim informacijama koje se dostavljaju u skladu s Prilogom VI.

Članak 15.

Sustavi poticaja za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi

1. Države članice donose financijske poticaje za svoje pružatelje usluga u zračnoj plovidbi na ključnom području performanse u vezi s kapacitetom i mogu donijeti financijske poticaje na ključnom području performanse u vezi s okolišem, u skladu s člankom 12. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013. Ti se poticaji sastoje od nagrada za premašivanje i kazni za nepostizanje ciljnih razina performansi, te se dodaju donesenim prihvaćenim troškovima ili se od njih oduzimaju u skladu s razinom postignute performanse.

Takvi su sustavi financijskih poticaja u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) jedinična cijena godine $n + 2$ prilagođava se kako bi se osigurala nagrada za premašivanje ili kazna za nepostizanje relevantnog cilja, u skladu sa stvarnom razinom performanse pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u godini n ;
 - (b) primjenljiva razina nagrada i kazni razmjerna je ciljevima koje treba postići i postignutoj performansi. Ne daju se nagrade za performansu koja je na razini ili ispod razine očekivanih ciljeva performanse;
 - (c) primjenljiva razina nagrada i kazni mora biti jednaka;
 - (d) najveći skupni iznos nagrada i najveći skupni iznos kazni nije veći od 1 % prihoda od usluga u zračnoj plovidbi u godini n ;
 - (e) razine odstupanja od performanse i primjenljiva razina nagrada i kazni određuju se nakon savjetovanja iz članka 9. i navode se u planu performansi;
 - (f) u slučaju ciljeva na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora, nagrade i kazne se primjenjuju na dotične pružatelje usluga u zračnoj plovidbi;
 - (g) za ključno područje performanse u vezi s kapacitetom, ciljne razine performanse mogu se prilagoditi kako bi se obuhvatili samo razlozi kašnjenja povezani s kapacitetom ATC-a, usmjeravanjem ATC-a, kadrovskom strukturom ATC-a, opremom ATC-a, upravljanjem zračnim prostorom i posebnim događajima sa šiframa C, R, S, T, M i P iz korisničkog priručnika ATFCM.
2. Nacionalna nadzorna tijela prate da li pružatelji usluga u zračnoj plovidbi pravilno provedu ove sheme poticaja.

Članak 16.

Prilagodbe naknada za zračnu plovidbu

1. Nakon poziva na savjetovanje iz članka 9., države članice mogu, na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnog bloka zračnog prostora, na transparentan i nediskriminirajući način, prilagoditi naknade za zračnu plovidbu koje plaćaju korisnici zračnog prostora, kako bi one odrazile njihova nastojanja, posebno u vezi s:

- (a) optimizacijom upotrebe usluga u zračnoj plovidbi;
- (b) smanjenjem utjecaja letenja na okoliš;
- (c) smanjenjem sveukupnih troškova usluga u zračnoj plovidbi i povećanjem njihove učinkovitosti, posebno prilagodbom naknada u skladu s razinom opterećenosti mreže u određenom području ili na određenoj ruti u određeno vrijeme.

Prilagodba naknada ne rezultira bilo kakvom sveukupnom promjenom prihoda pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Preko-mjerni povrat ili nedostatan povrat prenose se na sljedeće razdoblje.

2. Naknade za zračnu plovidbu mogu se također prilagoditi, na nediskriminirajući i transparentan način, kako bi se ubrzalo uvođenje mogućnosti SESAR ATM-a. Prilagodba može posebno imati za cilj davanje poticaja za opremu zrakoplova sustavima uključenim u zajedničke projekte iz članka 15.a stavka 3. Uredbe (EZ) br. 550/2004.

3. Prilagodba naknada za zračnu plovidbu znači promjenu rutne naknade i/ili terminalne naknade izračunate na temelju odredaba iz članka 11. i 12.

4. Nacionalno nadzorno tijelo prati pravilnu provedbu prilagodbe naknada u zračnoj plovidbi od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Članak 17.

Određivanje jediničnih cijena za naplatne zone

1. Države članice osiguravaju da se jedinične cijene za svaku naplatnu zonu određuju svake godine. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., jedinične cijene se tijekom godine ne mijenjaju.

Jedinične cijene određuju se u skladu sa sljedećim postupkom:

- (a) Za svaku godinu referentnog razdoblja, jedinične cijene za godinu n izračunavaju se do 1. studenoga godine $n-1$, na temelju prihvaćenih jediničnih troškova sadržanih u planu performansi i prilagodbi navedenih u stavku 2.2 Priloga IV. i Priloga V. ovoj Uredbi.
- (b) Država članica dostavlja Komisiji jedinične cijene za godinu n do 1. lipnja godine $n-1$, u skladu sa zahtjevima iz članka 9. stavaka 1. i 2.

- (c) Komisija ocjenjuje te jedinične cijene u odnosu na odredbe ove Uredbe i Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013.
- (d) Ako Komisija utvrdi da su jedinične cijene u skladu s odredbama ove Uredbe i Provedbene uredbe (EU) 390/2013, ona o tome obavješćuje dotičnu državu članicu u roku od četiri mjeseca od dostavljanja jediničnih cijena.
- (e) Ako Komisija utvrdi da jedinične cijene nisu u skladu s odredbama ove Uredbe i Provedbene uredbe (EU) 390/2013, ona u roku od četiri mjeseca od dostavljanja jediničnih cijena o tome obavješćuje dotičnu državu članicu, koja potom u roku od jednog mjeseca dostavlja Komisiji revidirane jedinične cijene.
- (f) Države članice obavješćuju Komisiju i, prema potrebi, Eurocontrol o jediničnim cijenama za svaku naplatnu zonu najkasnije do 1. studenoga godine n-1.

Jedinične se cijene određuju u nacionalnoj valuti. Kada države članice koje čine dio funkcionalnog bloka zračnog prostora odluče uspostaviti zajedničku naplatnu zonu s jedinstvenom jediničnom cijenom, ta se jedinična cijena izražava u euru ili u nacionalnoj valuti jedne od dotičnih država članica. Dotične države članice obavješćuju Komisiju i Eurocontrol o valuti koja se primjenjuje.

2. Kada se planovi performansi donesu nakon 1. studenoga godine koja prethodi godini u kojoj počinje referentno razdoblje u skladu s člancima 17. i 19. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, jedinične se cijene prema potrebi preračunavaju na temelju konačnog donesenog plana ili primjenljivih korektivnih mjera. U tu svrhu, i u skladu s člankom 16. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, države članice izračunavaju i primjenjuju svoje jedinične cijene u skladu s donesenim planom performansi što je prije moguće tijekom prve godine referentnog razdoblja ili prve godine primjene revidiranih planova i ciljeva performanse. Razlika u prihodu radi privremene primjene početne jedinične cijene prenosi se u izračun jedinične cijene za sljedeću godinu. Za prvu godinu referentnog razdoblja ili prvu godinu primjene revidiranih planova i ciljeva performanse, mehanizam podjele rizika povezanog s prometom predviđen u članku 13. primjenjuje se na temelju prihvaćenih troškova i jedinica usluge sadržanih u konačnom prihvaćenom planu performansi i na temelju stvarnih jedinica usluge za tu godinu.

Članak 18.

Ubiranje naknada

1. Države članice mogu ubirati naknade kroz jedinstvenu naknadu po letu. Kad se naknade obračunavaju i ubiru na regionalnoj osnovi, valuta obračuna može biti euro, a predmetnoj jediničnoj cijeni se može dodati upravna jedinična cijena kojom se pokrivaju troškovi obračunavanja i ubiranja naknade. Države članice osiguravaju da se iznosi ubrani u njihovu korist upotrebljavaju za financiranje troškova utvrđenih u skladu s odredbama ove Uredbe.

2. Korisnici usluga u zračnoj plovidbi plaćaju odmah i u cijelosti sve naknade za zračnu plovidbu.

3. Države članice osiguravaju primjenu učinkovitih izvršnih mjera. Te mjere mogu uključivati odbijanje pružanja usluga, zadržavanje zrakoplova ili druge izvršne mjere u skladu s primjenljivim pravom.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

Žalba

Države članice osiguravaju da su odluke donesene u skladu s ovom Uredbom primjereno obrazložene te da podliježu učinkovitom postupku preispitivanja i/ili žalbenom postupku.

Članak 20.

Olakšavanje praćenja sukladnosti

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi olakšavaju dotičnom nacionalnom nadzornom tijelu ili kvalificiranom subjektu koji djeluje u ime nadzornog tijela inspeksijske preglede i nadzore, uključujući i posjete na licu mjesta. Ovlaštene osobe imaju ovlaštenje:

- (a) pregledati relevantna računovodstvena izvješća, poslovne knjige, inventar i bilo koji drugi materijal od važnosti za utvrđivanje naknada za zračnu plovidbu;
- (b) uzimati preslike ili izvratke iz takvih dokumenata;
- (c) zahtijevati usmena objašnjenja na licu mjesta;
- (d) imati pristup u odgovarajuće prostore, zemljišta ili vozila.

Takvi inspekcijski nadzori i pregledi obavljaju se u skladu s postupcima koji su na snazi u državi članici u kojoj se provode.

Članak 21.

Revizija

Revizija plana performansi iz članka 24. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, koju provodi Komisija, uključuje mehanizam podjele rizika povezanog s prometom određen u članku 13., mehanizam podjele troškova određen u članku 14., sustave poticaja uspostavljene u skladu s člankom 15., prilagodbu naknada u skladu s člankom 16., te njihov utjecaj i učinkovitost pri postizanju postavljenih ciljeva performanse.

Članak 22.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

2. Ova se Uredba primjenjuje od drugog referentnog razdoblja kako je određeno u članku 8. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013 i tijekom tog razdoblja. U vezi s primjenom plana performansi, kako bi se omogućilo donošenje ciljeva na razini cijele Unije predviđenih u članku 10. stavku 2. Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013 prije početka drugog referentnog razdoblja te izrada i donošenje planova performansi u skladu s odredbama Provedbene uredbe (EU) br. 390/2013, članak 1. stavak 5., članak 3., članak 7. stavak 4., članak 9., članak 14. stavak 2. točke (b) – (f) i članak 17. te prilozi ovoj Uredbi primjenjuju se od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 23.

Stavljanje izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 1794/2006

Uredba Komisije (EZ) br. 1794/2006 od 6. prosinca 2006. o uspostavi zajedničkog sustava obračuna naknada za usluge u zračnoj plovidbi stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2015.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. svibnja 2013.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

OCJENA POSTOJANJA TRŽIŠNIH UVJETA ZA PRUŽANJE TERMINALNIH USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI I/ILI USLUGA CNS, MET I AIS U SKLADU S ČLANKOM 3.

Uvjeti koji se ocjenjuju za utvrđivanje da li se terminalne usluge u zračnoj plovodbi i/ili CNS, MET i AIS usluge pružaju u tržišnim uvjetima su sljedeći:

1. Stupanj u kojem pružatelji usluga u zračnoj plovodbi mogu slobodno nuditi pružanje ili odustati od pružanja tih usluga:
 - (a) postojanje ili nepostojanje bilo kakvih značajnih pravnih ili ekonomskih prepreka koje bi spriječile pružatelja usluga u zračnoj plovodbi da slobodno nudi pružanje ili odustane od pružanja tih usluga;
 - (b) trajanje ugovora; i
 - (c) postojanje postupka kojim se omogućuje prijenos sredstava i osoblja od jednog pružatelja usluga u zračnoj plovodbi drugome.
 2. Stupanj u kojem postoji slobodan izbor u vezi s pružateljem usluga, uključujući, u slučaju zračne luke, mogućnost vlastitog pružanja usluga:
 - (a) postojanje ili nepostojanje pravnih, ugovornih ili izvedbenih prepreka za promjenu pružatelja usluga ili, u slučaju terminalnih usluga u zračnoj plovodbi, za preusmjeravanje zračnih luka na vlastito pružanje usluga u zračnoj plovodbi;
 - (b) uloga predstavnika korisnika zračnog prostora pri izboru pružatelja usluga.
 3. Stupanj u kojem se može birati iz raspona pružatelja usluga:
 - (a) postojanje postupka javnog nadmetanja (ne primjenjuje se u slučaju vlastitog pružanja usluga);
 - (b) ako je primjenljivo, dokaz o sudjelovanju alternativnih pružatelja usluga u procesu nadmetanja i o njihovom pružanju usluga u prošlosti, uključujući mogućnost samostalnog pružanja usluga za zračne luke.
 4. Za terminalne usluge u zračnoj plovodbi, stupanj u kojem zračne luke podliježu pritisku komercijalnih troškova ili propisima koji se temelje na poticajima:
 - (a) natječu li se zračne luke aktivno za poslove u zračnom prometu;
 - (b) stupanj u kojoj zračne luke sudjeluju u naknadi za usluge u zračnoj plovodbi;
 - (c) posluju li zračne luke u okružju tržišnog natjecanja ili u okviru gospodarskih poticaja namijenjenih ograničavanju cijena ili drugih poticaja za sniženje troškova.
 5. Ako pružatelj terminalnih usluga u zračnoj plovodbi ili usluga CNS, MET i AIS pruža također i rutne usluge u zračnoj plovodbi, te aktivnosti podliježu razdvojenom računovodstvu i izvješćivanju.
 6. Za terminalne usluge u zračnoj plovodbi, ocjena iz ovog Priloga se, prema potrebi, provodi za svaku pojedinačnu zračnu luku.
-

PRILOG II.

TRANSPARENTNOST TROŠKOVA I JEDINIČNIH TROŠKOVA**1. TABELARNO IZVJEŠĆE**

Države članice kao i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi popunjavaju tabelarno izvješće iz ovog Priloga za svaku naplatnu zonu pod svojom nadležnošću i za svaku godinu referentnog razdoblja. Države članice također dostavljaju konsolidirano tabelarno izvješće za svaku naplatnu zonu pod svojom nadležnošću.

Konsolidirano tabelarno izvješće popunjava se za svaku zračnu luku koja podliježe odredbama ove Uredbe. Za zračne luke s manje od 70 000 IFR kretanja u zračnom prometu godišnje, izračunatih kao prosjek tijekom tri prethodne godine, troškovi se mogu prikazati na konsolidirani način.

Kad se naplatna zona proteže kroz zračni prostor više od jedne države članice, one zajednički popunjavaju tablicu u skladu s odredbama iz članka 5. stavka 4.

Stvarni se troškovi utvrđuju na temelju konačno revidiranih financijskih izvješća. Troškovi se utvrđuju u skladu s poslovnim planom koji se zahtijeva svjedodžbom te se izvješćuju u valuti u kojoj su utvrđeni u skladu s člankom 7. stavkom 1., četvrtim podstavkom.

Stvarne jedinice usluga utvrđuju se na temelju podataka dobivenih od subjekta koji zaračunava i ubire naknade. Svako se odstupanje od tih podataka mora opravdati u dodatnim informacijama.

Kako bi se Komisiji olakšalo utvrđivanje ciljeva performanse na razini cijele Unije i ne dovodeći u pitanje planove performansi koje treba donijeti, države članice i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi popunjavaju tabelarno izvješće početnim prognoziranim podacima 19 mjeseci prije početka referentnog razdoblja.

Tablica 1. - Ukupni i jedinični troškovi

Naziv naplatne zone Valuta Naziv subjekta:	Referentno razdoblje: N – N+4
--	-------------------------------

Prihvaćeni troškovi (plan performansi)	Stvarni troškovi
---	-------------------------

Detaljni podaci o troškovima	N	N+1	N+2	N+3	N+4	N	N+1	N+2	N+3	N+4
------------------------------	---	-----	-----	-----	-----	---	-----	-----	-----	-----

1. Detaljni podaci o troškovima prema vrsti (u nominalnim vrijednostima)

1.1 Osoblje 1.2 Ostali troškovi poslovanja ⁽¹⁾ 1.3 Amortizacija 1.4 Trošak kapitala 1.5 Izvanredne stavke 1.6 Ukupni troškovi Ukupno % n/n-1 Osoblje % n/n-1 Ostali tr.posl. % n/n-1										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Detaljni podaci o troškovima prema uslugama (u nominalnim vrijednostima)

2.1 Upravljanje zračnim prometom 2.2 Komunikacija ⁽²⁾ 2.3 Navigacija ⁽²⁾ 2.4 Nadzor ⁽²⁾ 2.5 Potraga i spašavanje 2.6 Zrakoplovne informacije ⁽²⁾ 2.7 Meteorološke usluge ⁽²⁾ 2.8 Troškovi nadzora 2.9 Ostali troškovi države ⁽¹⁾ 2.10 Ukupni troškovi Ukupno % n/n-1 ATM % n/n-1 CNS % n/n-1										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Dodatne informacije (u nominalnim vrijednostima)

Prosječna imovinska osnovica

3.1 Neto knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine 3.2 Prilagodbe ukupne imovine 3.3 Neto kratkotrajna imovina 3.4 Ukupna imovinska osnovica										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Trošak kapitala %

3.5 Stopa troška kapitala prije oporezivanja 3.6 Povrat od vlastitog kapitala 3.7 Prosječna kamata na zaduženja										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Troškovi zajedničkih projekata

3.8 Ukupni troškovi zajedničkih projekata										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Troškovi izuzeti od podjele troška (članak 14. stavak 2. točka (b))

3.9 Ukupni troškovi izuzeti od podjele troška										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Ukupni troškovi nakon odbitka troškova za usluge pružene izuzetim letovima (u nominalnim vrijednostima)

4.1 troškovi za izuzete VFR letove										
4.2 Ukupno prihvaćeni/stvarni troškovi										

5. KPI troškovna učinkovitost – prihvaćeni/stvarni jedinični troškovi (u realnim vrijednostima)

5.1 Inflacija % ⁽³⁾										
5.2 Indeks cijena ⁽⁴⁾										
5.3 Ukupni troškovi u realnim vrijednostima ⁽⁵⁾										
Ukupno % n/n-1										
5.4 Ukupno jedinica usluge										
Ukupno % n/n-1										
5.5 Jedinični trošak										
Ukupno % n/n-1										

Stavke troškova i imovinske osnovice u '000 - Jedinice usluga u '000

⁽¹⁾ Uključujući troškove Eurocontrola (vidjeti podatke u tablici 3.).

⁽²⁾ Ostavlja se prazno ako se takve usluge pružaju u skladu s odredbama iz članka 3.

⁽³⁾ Stvarna/prognozirana inflacija upotrijebljena za određivanje prihvaćenih troškova u nominalnim vrijednostima – stvarna/revidirana prognozirana inflacija.

⁽⁴⁾ Prognozirani indeks cijena – osnova 100 u godini N-3 inflacija N-2: inflacija N-1:

Stvarni indeks cijena – osnova 100 u godini N-3 inflation N-2: inflation N-1:

⁽⁵⁾ Prihvaćeni troškovi (plan performansi) u realnim vrijednostima – stvarni/revidirani prognozirani troškovi u cijenama N-3.

2. DODATNE INFORMACIJE

Osim toga, države članice i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi dostavljaju najmanje sljedeće informacije:

- (a) opis metodologije koja je upotrijebljena za raspodjelu troškova uređaja ili usluga između različitih usluga u zračnoj plovidbi na temelju popisa uređaja i usluga navedenih u ICAO-ovom Regionalnom planu zračne plovidbe za europsku regiju (Doc 7754) te opis metodologije upotrijebljene za raspodjelu tih troškova između različitih naplatnih zona;
- (b) opis metodologije i pretpostavki upotrijebljenih za utvrđivanje troškova usluga u zračnoj plovidbi pruženih za VFR letove kada su za VFR letove odobrena izuzeća u skladu s člankom 10.;
- (c) nastavno na članak 7. stavak 2., opis i obrazložene bilo kakve prilagodbe izvan opsega određaba Međunarodnih računovodstvenih standarda;
- (d) opis i objašnjenje metode koja se koristi za izračun troškova amortizacije: nabavne vrijednosti ili trenutačne vrijednosti. Kad se koristi obračun s trenutačnim vrijednostima, daju se i usporedni podaci s nabavnim vrijednostima;
- (e) obrazložjenje troška kapitala, uključujući komponente imovinske osnovice, moguće prilagodbe ukupne imovine i povrat od vlastitog kapitala;
- (f) ukupne troškove po zračnoj luci za svaku zračnu luku s manje od 70 000 IFR kretanja u zračnom prometu godišnje, kada se ti podaci daju na konsolidirani način u tabelarnom izvješću;
- (g) definiciju kriterija upotrijebljenih za raspodjelu troškova između terminalnih i rutnih usluga za svaku zračnu luku koja podliježe ovoj Uredbi;
- (h) podjelu meteoroloških troškova na izravne troškove i „temeljne troškove MET-a” koji se definiraju kao troškovi pomoćnih meteoroloških uređaja i usluga koji također služe za općenite meteorološke potrebe. Oni uključuju opću analizu i prognozu, mreže za motrenje s tla i motrenje gornjeg zračnog prostora, meteorološke komunikacijske sustave, centre za obradu podataka te temeljna istraživanja, obuku i upravljanje;
- (i) opis metodologije upotrijebljene za raspodjelu ukupnih troškova MET-a i temeljnih troškova MET-a za civilno zrakoplovstvo i između naplatnih zona;
- (j) kako se zahtijeva u točki 1., 19 mjeseci prije početka referentnog razdoblja, opis prognoziranih troškova i prometa iz izvješća;
- (k) opis stvarnih troškova iz izvješća i njihove razlike u odnosu na prihvaćene troškove, za svaku godinu referentnog razdoblja;
- (l) opis stvarnih jedinica usluga iz izvješća i njihove razlike u odnosu na prognozu te, prema potrebi, u usporedbi s podacima koje daje Eurocontrol, za svaku godinu referentnog razdoblja;
- (m) svake godine referentnog razdoblja, razliku između ulaganja pružatelja usluga u zračnoj plovidbi evidentiranih u planovima performansi i stvarnim izdacima, kao i razliku između planiranog datuma početka djelovanja tih ulaganja i stvarnog stanja.

PRILOG III.

POSEBNI ZAHTJEVI U POGLEDU TRANSPARENTNOSTI ZA USLUGE U ZRAČNOJ PLOVIDBI KOJE SE PRUŽAJU U TRŽIŠNIM UVJETIMA

S informacijama koje se otkrivaju primjenom ovog Priloga, Komisija postupa kao s povjerljivim podacima i oni se ne objavljuju.

1. TROŠKOVI USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI**1.1 Tabelarno izvješće**

Države članice popunjavaju tabelarna izvješća iz ovog Priloga. Tablice A i B popunjavaju se za cijelu naplatnu zonu, osim za terminalne usluge u zračnoj plovidbi za koje se tablica B o cijenama popunjava za svaku zračnu luku na kojoj se usluge u zračnoj plovidbi pružaju u tržišnim uvjetima u terminalnoj zoni naplate naknada pod njihovom nadležnošću.

Za tablicu A podaci su stvarni podaci za godinu (n-3) do godine (n-1) i planirani podaci od godinu (n) na dalje. Stvarni se troškovi utvrđuju na temelju konačno revidiranih financijskih izvješća. Planirani troškovi se utvrđuju u skladu s poslovnim planom koji se zahtijeva potvrdom.

Za tablicu B, godišnja cijena odražava vrijednost ugovora. Jedinicu predmetnog izlaza za određivanje vrijednosti ugovora opisuje i o njoj izvješćuje dotična država članica.

Troškovi i cijene utvrđuju se u nacionalnoj valuti.

Tablica A

Organizacija:	Godina n
Naplatna zona:	

(n-3) A	(n-2) A	(n-1) A	(n) F	(n+1) F	(n+2) P	(n+3) P	(n+4) P	(n+5) P
------------	------------	------------	----------	------------	------------	------------	------------	------------

Podaci prema prirodi troškova

Osoblje								
Drugi troškovi poslovanja								
Amortizacija								
Trošak kapitala								
Izvanredni troškovi								
Ukupni troškovi								

Tablica B

Organizacija: Naplatna zona: Naziv zračne luke:	Godina n
---	------------------------

Zračna luka i	(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
Godišnja cijena (a)									
Jedinica izlaza (b)									
Jedinična cijena									

1.2 Dodatne informacije

Osim toga, država članica osigurava najmanje sljedeće informacije:

- (a) opis kriterija upotrijebljenih za raspodjelu troškova uređaja ili usluga između različitih usluga u zračnoj plovidbi na temelju popisa uređaja i usluga navedenih u ICAO regionalnom planu zračne plovidbe za europsku regiju (Doc 7754);
- (b) opis i objašnjenje razlika između planiranih i stvarnih podataka za godinu (n - 1), u odnosu na sve podatke dane u tablicama A i B;
- (c) opis i objašnjenje troškova i ulaganja u vezi s očekivanim prometom, planiranih za razdoblje od pet godina;
- (d) opis i objašnjenje metode upotrijebljene za izračun troškova amortizacije: nabavne vrijednosti ili trenutačne vrijednosti;
- (e) obrazloženje troška kapitala, uključujući komponente imovinske osnovice.

2. FINANCIRANJE USLUGA U ZRAČNOJ PLOVIDBI

Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi dostavljaju opis načina na koji su financirani troškovi usluga u zračnoj plovidbi, u odnosu na svaku naplatnu zonu.

PRILOG IV.

IZRAČUN JEDINICA RUTNIH USLUGA I RUTNIH JEDINIČNIH CIJENA

1. Izračun jedinica rutnih usluga

- 1.1 Jedinica rutnih usluga izračunava se kao umnožak faktora udaljenosti i faktora težine za predmetni zrakoplov. Ukupan broj jedinica rutnih usluga sastoji se od ukupnog broja jedinica usluga u vezi s IFR letovima kao i jedinica usluga u vezi s VFR letovima, ako nisu izuzeti u skladu s člankom 10.
- 1.2 Faktor udaljenosti dobiva se tako da se broj kilometara prijeđenih na velikoj kružnici između ulazne i izlazne točke naplatne zone podijeli sa sto, u skladu s najnovijim poznatim planom leta, koji je predan za predmetni zrakoplov u svrhu reguliranja protoka zračnog prometa.
- 1.3 Ako su ulazna i izlazna točka nekog leta u naplatnoj zoni jednake, faktor udaljenosti jednak je udaljenosti na velikoj kružnici između te točke i najudaljenije točke iz plana leta, pomnoženo s dva.
- 1.4 Udaljenost koja se uzima u obzir umanjuje se za 20 kilometara za svako uzlijetanje i za svako slijetanje na državnom području države članice.
- 1.5 Faktor težine, izražen s dva decimalna mjesta, drugi je korijen količnika dobivenog tako da se broj metričkih tona certificirane najveće dopuštene mase pri uzlijetanju zrakoplova, koja je navedena u svjedodžbi o plovidbenosti ili u nekom drugom jednakovrijednom službenom dokumentu koji predoči operator zrakoplova, podijeli s pedeset. Kad ta težina nije poznata, uzima se težina najtežeg zrakoplova istog tipa za koji se zna da postoji. Ako neki zrakoplov ima više certificiranih najvećih dopuštenih masa pri uzlijetanju, koristi se najveća od njih. Kad neki operator zrakoplova koristi dva ili više zrakoplova koji su različite verzije istog tipa, za svaki zrakoplov tog tipa koristi se prosjek najvećih dopuštenih masa pri uzlijetanju svih njegovih zrakoplova tog tipa. Izračun faktora težine prema tipovima zrakoplova i prema operatorima provodi se najmanje jednom godišnje.

2. Izračun rutnih jediničnih cijena

- 2.1 Rutna jedinična cijena izračunava se prije početka svake godine referentnog razdoblja.
- 2.2 Izračunava se tako da se ukupni broj predviđenih jedinica podijeli s prognoziranim ukupnim brojem jedinica rutnih usluga za odgovarajuću godinu, kako je određeno u planu performansi:
 - i. prihvaćeni troškovi za odgovarajuću godinu izraženi u nominalnim vrijednostima, kako je definirano u planu performansi;
 - ii. prilagodba radi razlike između predviđene i stvarne inflacije, kako je navedeno u članku 7. stavku 1.;
 - iii. povrat troškova restrukturiranja ako je odobren u skladu s člankom 7. stavkom 4.;
 - iv. prijenosi koji su rezultat provedbe mehanizma podjele rizika povezanog s prometom iz članka 13.;
 - v. prijenosi iz prethodnog referentnog razdoblja koji su rezultat provedbe mehanizma podjele troška iz članka 14.;
 - vi. nagrade i kazne koje proizlaze iz sustava financijskih poticaja iz članka 15.;
 - vii. preplate ili nedostatne uplate do kojih može doći radi prilagodbe naknada za zračnu plovidbu pri primjeni članka 16.;
 - viii. preplate ili nedostatne uplate povrata koje proizlaze iz promjena u prometu;
 - ix. za prva dva referentna razdoblja, preplate ili nedostatne uplate povrata država članica do uključivo godine 2011.;
 - x. odbitak ostalih prihoda.

PRILOG V.

IZRAČUN JEDINICA TERMINALNIH USLUGA I TERMINALNIH JEDINIČNIH CIJENA**1. Izračun jedinica terminalnih usluga**

- 1.1 Jedinica terminalnih usluga jednaka je faktoru težine za predmetni zrakoplov.
- 1.2 Faktor težine, izražen s dva decimalna mjesta, količnik je dobiven tako da se s pedeset podijeli broj metričkih tona certificirane najveće dopuštene mase pri uzlijetanju zrakoplova iz Priloga IV. točke 1.5. podignut na potenciju 0,7.

2. Izračun terminalnih jediničnih cijena

- 2.1 Terminalna jedinična cijena izračunava se prije početka svake godine referentnog razdoblja.
- 2.2 Izračunava se tako da se ukupni broj predviđenih jedinica podijeli s prognoziranim ukupnim brojem jedinica terminalnih usluga za odgovarajuću godinu, kako je određen u planu performansi:
- i. prihvaćeni troškovi za odgovarajuću godinu izraženi u nominalnim vrijednostima, kako je definirano u planu performansi;
 - ii. prilagodba radi razlike između predviđene i stvarne inflacije, kako je navedeno u članku 7. stavku 1.;
 - iii. povrat troškova restrukturiranja ako je odobren u skladu s člankom 7. stavkom 4.;
 - iv. prijenosi koji su rezultat provedbe mehanizma podjele rizika povezanog s prometom iz članka 13., ako je primjenljivo;
 - v. prijenosi iz prethodnog referentnog razdoblja koji su rezultat provedbe mehanizma podjele troška iz članka 14.;
 - vi. nagrade i kazne koje proizlaze iz sustava financijskih poticaja iz članka 15.;
 - vii. preplate ili nedostatne uplate povrata do kojih može doći radi prilagodbe naknada za zračnu plovidbu pri primjeni članka 16.;
 - viii. preplate ili nedostatne uplate povrata koje proizlaze iz promjena u prometu;
 - ix. za prva dva referentna razdoblja, preplate ili nedostatne uplate povrata država članica do uključivo godine 2014.;
 - x. odbitak ostalih prihoda.
-

PRILOG VI.

MEHANIZAM OBRAČUNA NAKNADA**1. TABELARNO IZVJEŠĆE**

Države članice i pružatelji usluga u zračnoj plovidbi popunjavaju tabelarno izvješće iz ovog Priloga za svaku naplatnu zonu pod svojom nadležnošću i za svako referentno razdoblje. Države članice također dostavljaju konsolidirano tabelarno izvješće za svaku naplatnu zonu pod svojom nadležnošću.

Kad se naplatna zona proteže kroz zračni prostor više od jedne države članice, one zajednički popunjavaju tablicu u skladu s odredbama iz članka 5. stavka 4.

Tablica 2. - Izračun jedinične cijene

Naziv naplatne zone: Naziv subjekta:	Referentno razdoblje: N – N+4
---	-------------------------------

Izračun jedinične cijene	N	N+1	N+2	N+3	N+4
1. Prihvaćeni troškovi u nominalnim vrijednostima i prilagodba u odnosu na inflaciju 1.1 Prihvaćeni troškovi u nominalnim vrijednostima – isključeni VFR – Tablica 1. 1.2 Stvarna stopa inflacije – Tablica 1. 1.3 Prognozirana stopa inflacije – Tablica 1. 1.4 Prilagodba u odnosu na inflaciju ⁽¹⁾ : iznos iz godine n koji se prenosi 2. Prognozirani i stvarni ukupni broj jedinica usluge 2.1 Prognozirani ukupni broj jedinica usluga (plan performansi) 2.2 Stvarni ukupni broj jedinica usluga 2.3 Stvarni/prognozirani ukupni broj jedinica usluge (u %) 3. Troškovi na koje se primjenjuje podjela rizika povezanog s prometom 3.1 Prihvaćeni troškovi u nominalnim vrijednostima – isključeni VFR (navedeni u Tablici 1.) 3.2 Prilagodba u odnosu na inflaciju: iznos koji se prenosi na godinu n 3.3 Promet: iznosi koji se prenose u godinu n 3.4 Podjela rizika povezanog s prometom: dodatni prihodi koji se prenose u godinu n 3.5 Podjela rizika povezanog s prometom: gubici prihoda koji se prenose u godinu n 3.6 Troškovi izuzeti od podjele troškova: iznosi koji se prenose u godinu n 3.7 Nagrade ili kazne za performansu 3.8 Preplate (-) ili nedostatne uplate (+) povrata ⁽²⁾ : iznosi koji se prenose u godinu n 3.9 Ukupno za izračun jedinične cijene za godinu n 3.10 Podjela rizika povezanog s prometom: dodatni prihodi godine n koji se prenose 3.11 Podjela rizika povezanog s prometom: gubici prihoda godine n koji se prenose 3.12 Preplate/nedostatne uplate povrata radi promjena u prometu n, koje se prenose Parametri za podjelu rizika povezanog s prometom 3.13 % dodatnog prihoda koji je vraćen korisnicima u godini n+2 3.14 % gubitka prihoda koji snose korisnici zračnog prostora 4. Troškovi na koje se ne primjenjuje podjela rizika 4.1 Prihvaćeni troškovi u nominalnim vrijednostima – isključeni VFR (Tablica 1.) 4.2 Prilagodba u odnosu na inflaciju: iznos koji se prenosi u godinu n 4.3 Promet: iznosi koji se prenose u godinu n 4.4 Troškovi izuzeti od podjele troškova: iznosi koji se prenose u godinu n 4.5 Troškovi restrukturiranja: iznosi koji se prenose u godinu n 4.6 Preplate (-) ili nedostatne uplate (+)povrata ⁽²⁾ : iznosi koji se prenose u godinu n 4.7 Ukupno za izračun jedinične cijene za godinu n 4.8 Preplate/nedostatne uplate povrata radi promjena u prometu n, koje se prenose 5. Ostali prihodi – primijenjena jedinična cijena (u nacionalnoj valuti) 5.1 Ukupno ostali prihodi 5.3 od čega, programi pomoći Unije 5.4 od čega, nacionalno javno financiranje 5.5 Komercijalne djelatnosti 5.6 Drugi ostali prihodi 5.7 Sveukupno za izračun jedinične cijene za godinu n 5.8 Jedinična cijena za godinu n (u nacionalnoj valuti) 5.9 Komponenta jedinične cijene koja se odnosi na ANSP 5.10 Komponenta jedinične cijene koja se odnosi na MET 5.11 Komponenta jedinične cijene koja se odnosi na NSA-državu 5.12 Jedinična cijena za godinu n koja bi se trebala primjenjivati bez drugih prihoda					

Troškovi, prihodi i drugi iznosi u '000 eura – Jedinice usluga u '000

⁽¹⁾ Ukupni učinak godišnje razlike između stvarne i prognozirane inflacije – prilagodba ukupnih prihvaćenih troškova

⁽²⁾ Preplate/nedostatne uplate povrata nastale do godine stupanja na snagu metode prihvaćenih troškova

2. DODATNE INFORMACIJE

Osim toga, dotične države članice prikupljaju i dostavljaju najmanje sljedeće informacije:

- (a) opis i obrazloženje za uspostavljanje različitih naplatnih zona, posebno u odnosu na naplatne zone terminalnih naknada i moguće uzajamne subvencije između zračnih luka;
 - (b) opis politike izuzeća i opis financijskih sredstava za pokriće s tim povezanih troškova;
 - (c) opis drugih prihoda, ako postoje, razvrstan na različite kategorije navedene u članku 2. stavku 10;
 - (d) opis i obrazloženje poticaja koji se primjenjuju na korisnike usluga u zračnoj plovidbi, u skladu s člankom 15.;
 - (e) opis i objašnjenje prilagodbe naknada za zračnu plovidbu, u skladu s člankom 16.
-

*PRILOG VII.***DODATNE INFORMACIJE****1. TABELARNO IZVJEŠĆE**

Države članice popunjavaju tabelarno izvješće iz ovog Priloga za svaku naplatnu zonu pod svojom nadležnošću i za svaku godinu referentnog razdoblja.

Naziv naplatne zone					Referentno razdoblje: N – N+4										
DIO A: Dodatne informacije o troškovima					N	N+1	N+2	N+3	N+4	N	N+1	N+2	N+3	N+4	
					Prihvaćeni troškovi (plan performansi)					Stvarni troškovi					
Troškovi Eurocontrola															
1.1 Troškovi Eurocontrola (eur)															
1.2 Tečaj (ako je primjenljivo)															
Troškovi zajedničkih projekata															
2.1 Ukupni troškovi zajedničkih projekata															
2.2 Zajednički projekt 1															
2.3 Zajednički projekt 2															
2.4 Zajednički projekt ...															
Troškovi izuzeti od odredaba u vezi s podjelom troškova – članak 14. stavak 2. točka (b) (prema vrsti)															
3.1 Osoblje															
3.2 Drugi operativni troškovi															
3.3 Amortizacija															
3.4 Trošak kapitala															
3.5 izvanredne stavke															
3.6 Ukupni troškovi izuzeti od podjele troška															
Troškovi izuzeti od odredaba u vezi s podjelom troškova – članak 14. stavak 2. točka (b) (prema faktorima/stavkama)															
3.7 Mirovine															
3.8 Kamate na zajmove															
3.9 Nacionalno porezno zakonodavstvo															
3.10 Nova troškovna stavka koja se zahtijeva zakonodavstvom															
3.11 Međunarodni sporazumi															
3.12 Ukupni troškovi izuzeti od podjele troška															
Troškovi restrukturiranja u skladu s člankom 7. stavkom 4.					Planirani troškovi (poslovni argumenti)					Stvarni troškovi (informativno)					
4.1 Ukupni troškovi restrukturiranja															
DIO B: Dodatne informacije o prilagodbama					Iznosi	Ukupno C/O	Prije ref.razd.	N	N+1	N+2	N+3	N+4	Nakon ref.razd.		
Prilagodba radi inflacije za godinu N-2															
Prilagodba radi inflacije za godinu N-1															
Prilagodba radi inflacije za godinu N															
Prilagodba radi inflacije za godinu N+1															
Prilagodba radi inflacije za godinu N+2															
Prilagodba radi inflacije za godinu N+3															
Prilagodba radi inflacije za godinu N+4															
Ukupno prilagodba radi inflacije															
Saldo prometa za godinu N-2															
Saldo prometa za godinu N-1															
Saldo prometa za godinu N															
Saldo prometa za godinu N+1															
Saldo prometa za godinu N+2															
Saldo prometa za godinu N+3															
Saldo prometa za godinu N+4															
Ukupno prilagodba radi prometa															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-2															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-1															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+1															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+2															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+3															
Prihod od podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+4															
Ukupno prilagodba radi prihoda od podjele rizika povezanog s prometom															

Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-4								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-3								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-2								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N-1								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+1								
Gubitak radi podjele rizika povezanog s prometom za godinu N+2								
Ukupno prilagodba radi gubitka radi podjele rizika povezanog s prometom								
Troškovi izuzeti iz podjele troškova za godinu N-5								
Troškovi izuzeti iz podjele troškova za godinu N-4								
Troškovi izuzeti iz podjele troškova za godinu N-3								
Troškovi izuzeti iz podjele troškova za godinu N-2								
Troškovi izuzeti iz podjele troškova za godinu N-1								
Ukupno troškovi izuzeti iz podjele troškova								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2005.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2006.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2007.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2008.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2009.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2010.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2011.								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2012. (samo TNC)								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2013. (samo TNC)								
Preplate/nedostatne uplate povrata prije prihvaćenih troškova za godinu 2014. (samo TNC)								
Ukupno prijenosi								

2. DODATNE INFORMACIJE

Osim toga, države članice osiguravaju najmanje sljedeće informacije:

- (a) raščlambu troškova zajedničkih projekata po pojedinačnim projektima;
 - (b) opis iznosa koji proizlaze iz faktora troškova koji se ne mogu kontrolirati, prema vrsti i prema faktoru, uključujući obrazloženje i promjene u pretpostavkama koje leže u osnovi;
 - (c) opis prijenos preplata ili nedostatnih uplata povrata država članica do 2011. godine za rutne naknade i do 2014. za terminalne naknade;
 - (d) opis prijenosa koji rezultiraju iz mehanizma podjele rizika povezanog s prometom u skladu s člankom 13.;
 - (e) opis prijenosa koji rezultiraju iz mehanizma podjele troška u skladu s člankom 14. stavkom 2.
-